

Informationen zur Umwelt und für Naturreisende auf Kreta:

Πληροφορίες στο περιβάλλον και για τους ταξιδιώτες για την Κρήτη:

Τρυπητός – μία Ελληνιστική πόλη στη Σητεία Αλκυόνα, *Alcedo atthis*

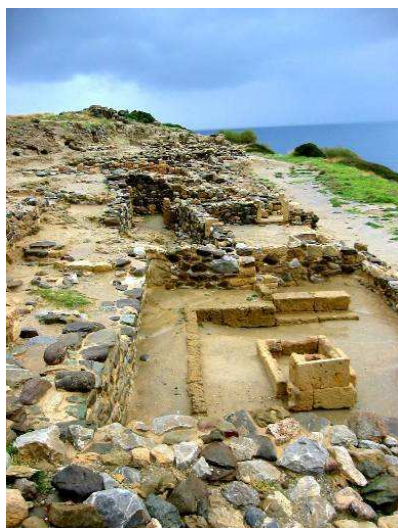

Σε μία διαδρομή 6 περίπου χλμ ανατολικά της Σητείας βρίσκονται διαδοχικά τρεις αρχαιολογικοί χώροι που αξίζει να επισκεφθείτε. Αν ακολουθήσετε τον παραλιακό δρόμο από τη Σητεία προς Βάι θα βρεθείτε μετά τα περίχωρα της Σητείας, μετά από περίπου 700 μέτρα, τη διασταύρωση προς **Πετρά**, που οδηγεί δεξιά του δρόμου 500 μ. ανηφορικά σε έναν πρωτομινωικό οικισμό με 32 τάφους. Ο χώρος είναι κλειστός τον χειμώνα και μπορείτε να τον επισκεφθείτε μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Εάν συνεχίσετε στον παραλιακό δρόμο, συναντάτε μετά από άλλα 2 χλμ προς Αγιά Φωτιά τη διασταύρωση (αριστερά του δρόμου) για την ελληνιστική “πόλη” **Τρυπητός**. Στους αρχαιολογικούς χώρους οδηγεί ένας καλά προσβάσιμος δρόμος με πινακίδες για τον αρχαιολογικό λόφο (βλ.επόμενη περιγραφή).

Εάν προχωρήσετε άλλα 3,3 χλμ στον παραλιακό δρόμο, θα συναντήσετε την **Αγιά Φωτιά**. Μετά την έξοδο του χωριού αριστερά, διακλαδίζεται ένας δρόμος 1 χλμ περίπου για τον αρχαιολογικό χώρο. Οδηγεί σε μία περιφραγμένη περιοχή ενός πρωτομινωικού νεκροταφείου με 252 τάφους. Θεωρείται ως το μεγαλύτερο μινωικό νεκροταφείο της Κρήτης. Δυστυχώς είναι και αυτός ο χώρος κλειστός κατά τους χειμερινούς μήνες και μπορείτε να τον επισκεφθείτε μόνο το καλοκαίρι. Για την Αγιά Φωτιά θα σας ενημερώσουμε σε ένα μεταγενέστερο ενημερωτικό φυλλάδιο του ΚΡΗΤΗ περιβαλλοντικές πληροφορίες ξεχωριστά

Η **ελληνιστική πόλη Τρυπητός** βρίσκεται πάνω σε ένα λόφο με ωραία θέα (δυτικά) πέρα από τη θάλασσα στη Σητεία (βλ.φωτό). Αυτό τον καιρό υπάρχουν εδώ συνεχείς ανασκαφές. Καθώς αυτές δεν πρόκειται να ολοκληρωθούν σύντομα (έχουν εξεταστεί αρχαιολογικά μόνο λίγο πάνω από τα μισά ευρήματα), δεν μπορούμε να πούμε πολλά για αυτή την ελληνιστική πόλη. Ως εκ τούτου θα ακολουθήσει μόνο μία πρώτη “εντύπωση” από τον αρχαιολογικό χώρο σε εικόνες με σύντομες περιγραφές. Οι “επιτόπιες” αρχαιολογικές εργασίες φαίνονται πολύ επαγγελματικές και σας προτείνουμε μία επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο.

Οι φωτό δείχνουν (από αριστερά στα δεξιά): Μία γενική άποψη του χώρου, το 1/3 του χώρου που βρίσκεται στο φόντο δεν έχει ακόμα “ανασκαφεί”. Έναν “δρόμο” μεταξύ δύο σπιτιών (θεμέλια) και μία ματιά σε έναν χώρο του σπιτιού, όπου το πάτωμα εδώ είναι προστατευμένο (και “ασφαλές”) με πλαστικό και χυμένη άμμο από πάνω για τις μετέπειτα, περαιτέρω ανασκαφές – υποδειγματικό!

Fotos: U.Kluge / H. Eikamp (23.12.2005)

Η φωτο αριστερά δείχνει ένα αγγείο από ψαμίτιη (αμμόπετρα) περίπου 1 μ.ύψους, η “άκρη της βασης” του οποίου υποδηλώνει, ότι πρέπει να στεκόταν παλαιότερα σε ένα είδος “στήριγμα”. Οι διπλανές φωτο δείχνουν μία μικρή σπηλιά πάνω στον “λόφο της πόλης”, η οποία δεν πρέπει να υπήρχε εκείνη την εποχή. Η φωτο δεξιά δείχνει τη θέα από αυτή τη σπηλιά ανατολικά.

Αλκυόνα, *Alcedo atthis*

Την αλκυόνα την συναντάμε στην Κρήτη τα τελευταία χρόνια σε ραγδαία αυξανόμενους πληθυσμούς. Είναι τόσο συχνή η παρουσία της σε τοπικό επίπεδο, ώστε πολλές ταβέρνες την έχουν ήδη επιλέξει ως “οικόσημα”, βλ. εικόνα (εθεάθη 9 χλμ ανατολικά της Σητείας).

Έχει εξαπλωθεί στην Κρήτη πρωτίστως στη βόρεια ακτή, όπου εκβάλουν ρυάκια, ποταμοί ή κανάλια στη θάλασσα. Η εξαπλώσή της εκτείνεται από την Ευρώπη έως και την Ασία και την Βόρεια Αφρική. Το σώμα της φτάνει στο μήκος των 15 - 17 cm, το άνοιγμα των φτερούγων της τα 25 cm περίπου και ζυγίζει έως και 40 γρ. Η περιοχή ενός πουλιού περιλαμβάνει μία έκταση των τριών έως τεσσάρων χιλιομέτρων κατά μέσο όρο.

Οι αλκυόνες γεννούν τα αυγά τους από τον Απρίλιο έως τον Σεπτέμβριο, έως και 3 φορές τον χρόνο. Φωλιάζουν σε σπηλιές που τις σκάβουν οι ίδιες. Τα καλάμια της φωλιάς τους έχουν μήκος κατά κανόνα 50 – 90 cm και σχηματίζουν ένα μεγάλο χώρο για να κλωσήσουν τα αυγά τους. Γεννούν από έξι έως επτά λευκά αυγά, η περίοδος επώασης διαρκεί από 19 – 21 μέρες, όπου και τα δύο πουλιά κλωσσουν τα αυγά. Τα μικρά παραμένουν άλλες 23 έως 27 μέρες στη φωλιά. Σε αντίθεση με τα περισσότερα είδη πουλιών, όπου το πιο δυνατό από τα μικρά παίρνει την περισσότερη τροφή, οι αλκυόνες αποτελούν εξαίρεση: Τα μικρά πουλιά μπαίνουν “στη σειρά” για τη σίτησή τους. Όταν ένα μικρό παίρνει μία μπουκιά, μπαίνει πίσω πάλι στην “ουρά”. Οι αλκυόνες ενηλικιώνονται μετά από ένα χρόνο, και ζουν κατά μέσο όρο (μόνο) 2 χρόνια.

Οι αλκυόνες τρέφονται από υδρόβια έντομα, καβούρια, γυρίνους και ιδίως από μικρά ψάρια, που τα προμηθεύουν αποκλειστικά από το νερό. Μπορεί να καταβροχθίζουν μικρότερα ψάρια μήκους έως και 7 cm άνετα. Όταν μία αλκυόνα “κάνει λεία”, χτυπάει με τις φτερούγες της κάτω από το νερό, για να φτάσει πάλι στην επιφάνεια και να πετάξει πάλι πίσω στο “παρατηρητήριό” της. Μόνο τότε σκοτώνει το ψάρι/λεία της, με το να χτυπάει το κεφάλι του στα κλαδιά. Στη συνέχεια καταβροχθίζει ολόκληρο το ψάρι ξεκινώντας από το κεφάλι. Οι αλκυόνες ανήκουν ζωολογικά στην τάξη των κορακόμορφων θαλασσοπούλιων, *Coraciiformes*. Στην οικογένεια των αλκυόνων ξεχωρίζουμε παγκοσμίως περίπου 90 διαφορετικά είδη σε 15 γένη και τρεις υποοικογένειες.

Οι εικόνες δείχνουν την αλκυόνα σε φωτο και ζωγραφισμένη (NAUMANN). Αν και είναι πολύχρωμη, είναι χρωματικά πολύ καλά προσαρμοσμένη στο περιβάλλον της. Η γαλαζοπράσινη πλάτη της ενώνεται με το νερό, και με την πορτοκαλοκόκκινη κοιλιά της δύσκολα τη διακρίνει κανείς όταν κάθεται στο κλαδί ενός δέντρου.